

Programa

practicii de master la specialitatea “Psihodiagnostic și intervenții psihologice în diferite tipuri de organizații”

Organizațiile reprezintă una din componentele structurale și funcționale esențiale ale sistemelor sociale, prin care se asigură racordarea intereselor sociale generale cu cele ale diferitelor tipuri de grupuri și persoane. Organizația este un sistem care are nevoie de intervenții psihologice pentru a mări eficiența și calitatea resurselor umane și, respectiv, optimizarea procesului de muncă. Specializarea respectivă este determinată de creșterea importanței acordate capitalului uman de către companii și instituții, fiind axată pe cunoașterea și investigarea tuturor tipurilor de comportamente organizaționale (decizionale, participative, de organizare, de conducere etc.), inclusiv a fenomenelor psiho-sociale și psiho-organizaționale generate de ele (motivație, satisfacție, conflicte și negocieri, cultura organizațională, patologii organizaționale etc.) care afectează atât eficiența organizațională, cât și pe cea personală. Eficiența a devenit parametrul cel mai important în analiza oricărei organizații. Așa cum era firesc, în ultimii ani a fost reconsiderată importanța resurselor umane în ecuația eficienței organizaționale. Trebuie să înșă specialiști capabili să planifice și să gestioneze optim resursele umane. Programul practicii de master a apărut ca răspuns la o astfel de cerință nouă societății aflată în curs de reformă și modernizare. Chiar dacă uneori efectele nu sunt direct vizibile, trebuie să subliniem faptul că, fără o proiectare și derulare controlată, la nivel academic, a unui program masteral de acest gen, optimizarea modului de funcționare a instituțiilor și organizațiilor ar fi rămas doar un deziderat. Ținând cont de aceasta, în formarea profesională a masteranzilor, la specializarea respectivă, o atenție deosebită se va acorda pregătirii practice, care se va desfășura în diferite tipuri de organizații: bănci, agenții de publicitate, policlinici, spitale, penitenciare, armată, echipe sportive, centre comerciale, școli, etc.

Axându-ne pe cererea crescândă referitor la pregătirea specialiștilor calificați în domeniul resurselor umane, conținutul practicii va include studierea psihologică a personalului organizației, inclusiv și a managerilor de diferit nivel, intervenția psihologică de grup și individual, consilierea psihologică a angajaților, ceea ce le va oferi masteranzilor posibilitatea de a-și antrena competențele psihologice de studiere, analiză și intervenție.

Realizarea programului practicii permite formarea și dezvoltarea abilităților care sunt necesare oricărui specialist/practician chemat să investigheze și apoi să optimizeze fenomene și procese psihosociale și organizaționale. Se dezvoltă și exersează abilitățile diagnostice, investigativ-empirice în conformitate cu modelele metodologice valide oferite la disciplinele teoretice. De asemenea, sunt exersate abilitățile de proiectare și coordonare a unor programe complexe de intervenție în soluționarea unor probleme organizaționale diverse.

Scopul acestui program este de a aprofunda cunoștințele teoretice prin experiența practică și a forma în final psihologi specializați în psihologia organizațiilor.

Din acest scop major se desprind următoarele **obiective principale** ce trebuie realizate în cadrul practicii de master:

- Aprofundarea teoretică a problematicii specifice psihologiei aplicate în domeniul psihologiei organizaționale și a resurselor umane;
- Dezvoltarea capacităților de inițiere și valorificare a unor programe de cercetare științifică în interacțiune directă cu mediul organizațional;
- Proiectarea unor intervenții empirice valide și adecvate la problemele ce trebuie soluționate în mediul organizațional;
- Formarea abilităților practice de intervenție și suport psihologic în beneficiul personalului angajat și al managementului din organizațiile angajatoare;
- Realizarea unui nivel de competență în domeniul psihologiei aplicate compatibil cu programele similare la nivel european.

Cele mai importante **direcții de activitate** ale masteranzilor din acest domeniu aplicativ sunt următoarele:

- Evaluarea și intervenția organizațională;
- Consilierea și consultanța organizațională;
- Evaluarea performanței și identificarea modalităților de creștere a performanței;
- Managementul crizei organizaționale, prevenirea și depășirea conflictelor organizaționale;
- Selecția și evaluarea resurselor umane (teste și chestionare de evaluare).

În acord cu programa specializării de master **Diagnostic și intervenții în diferite tipuri de organizații** stagiul de practică vizează formarea sau dezvoltarea următoarelor **competențe** de specialitate:

- analiza psihologică a muncii;
- evaluarea, selecția și expertiza psihologică în vederea angajării, autorizării / menținerii în funcție sau la solicitarea instituțiilor abilitate;
- evaluarea în scopul avizării psihologice pentru protecția muncii și siguranță;
- formarea, orientarea și repartiția în muncă după criterii psihologice;
- analiza psihologică și prevenirea incidentelor și accidentelor de muncă, fluctuației de personal;
- analiza și prevenirea fenomenelor de inadaptare profesională;
- studierea și prevenirea stresului ocupațional, arderii profesionale;
- studierea și evaluarea modalităților de îmbunătățire a adaptării operatorului uman în activitatea de muncă;

- diagnoza și intervenția organizațională;
- consilierea pentru orientare în carieră și dezvoltare personală;
- informarea și consilierea în vederea recalificării, integrării socio-profesionale;
- evaluarea și consilierea pentru plasarea în muncă a persoanelor cu dizabilități;
- consilierea în vederea integrării socio-profesionale a categoriilor de persoane defavorizate;
- consultanța psihologică pentru managementul resurselor umane;
- realizarea de studii și cercetări în vederea îmbunătățirii performanțelor umane în activitatea de muncă.

Etapele necesare de realizat pe parcursul practicii:

1. Cunoașterea specificului organizației și analiza ei în baza principalelor componente: istoria, structura, etc. (Observația, convorbiri cu managerii de diferite niveluri și psihologul organizației sau managerul departamentului Resurse umane, studierea documentației: fișe de post, dosare personale, etc.) Elaborarea planului individual de activitate în funcție de specificul organizației;
2. Descrierea a 3-5 posturi de muncă din organizația în care se desfășoară practica;
3. Elaborarea psihoprofesiogramei acestor posturi de muncă;
4. Depistarea problemelor cu care se confruntă personalul organizației și cauzalității lor. În acest scop se recomandă studierea următoarelor aspecte:
 - *Studierea trăsăturilor de personalitate* (Chestionar “Tendințe tipologice”, teste de studiere a personalității: MMPI, 16 PF Cattell, C.Dellinger, H. Eysenck, MBTI, Big 5, etc.)
 - *Studierea atitudinii față de muncă, a motivației și satisfacției în muncă* (Chestionar de diagnosticare a satisfacerii necesităților de bază, chestionar “Dominante motivaționale”, chestionar “Mentalitatea față de muncă”, chestionar “Satisfacție în muncă”, chestionar “Onestitate profesională”, etc.)
 - *Studierea culturii organizaționale, a relațiilor interpersonale și climatului organizațional* (Chestionar “Climat organizațional”, testul de diagnosticare a relațiilor interpersonale Leary, chestionar “Analiza relației de comunicare”, sociometria, etc.)
 - *Studierea valorilor* (Testul de studiere a valorilor Rokeach)
 - *Diagnosticarea nivelului de stres și a modalităților de reacționare în situație de stres, a arderii profesionale*
 - *Studierea stilului de conducere a managerilor de diferit nivel*
 - *Studierea condițiilor ergonomice la diferite posturi de muncă (securitatea muncii, ambianța fizică și psihică a muncii, incidentele și accidentele de muncă, etc.)*

5. Prelucrarea și analiza datelor obținute (prezentarea generalizată sub formă de tabele, grafice, diagrame, etc);
6. Evidențierea tendințelor și elaborarea unui profil psihologic al lucrătorului din sfera de activitate studiată;
7. Elaborarea recomandărilor în vederea sporirii eficienței întreprinderii studiate;
8. Elaborarea și aplicarea programei de intervenție psihologică în funcție de problemele identificate (activități de informare, ședințe de consiliere, training-uri axate pe: comunicare și relații interpersonale, comunicare și negociere, soluționarea constructivă a conflictelor de muncă, comunicarea asertivă, arderea profesională, strategii de control al stresului organizațional, teambuilding, etc.);
9. Analiza și interpretarea rezultatelor obținute în urma desfășurării practicii. Oformarea documentației.

Regulamentul de organizare a practicii de master:

1. *Documentele* ce stau la baza desfășurării practicii de master sunt:

- Planul de învățământ pentru studii la specialitatea **Diagnostic și intervenții în diferite tipuri de organizații**, în care este specificat că practica de master se va desfășura timp de 4 săptămâni în semestrul III.
- Acordul cu organizațiile unde își vor desfășura masteranzii practica. Pentru o organizare mai eficientă a practicii de master UPS “I. Creangă” (decanatul facultății) va încheia un acord cu organizația respectivă în care se va desfășura practica. Pentru aceasta masterandul prezintă către conducerea organizației unde dorește să-și desfășoare practica un demers din partea facultății pentru a fi acceptat la practică, pentru ca ulterior să fie încheiat un contract de colaborare între UPS “I. Creangă” și organizația respectivă.
- Catedra numește la început de an universitar conducătorii de practică, care dirijează practica și care sunt responsabili de buna desfășurare a ei.

2. *Documentația* necesară de prezentat la sfârșitul practicii:

- Agenda practicii
- Planul de activitate
- Mapa, ce va include testele utilizate, toate procesele verbale, etc.
- Raportul detaliat al masterandului privind desfășurarea practicii (va include neapărat dificultățile întâlnite, obiecții și propuneri pentru îmbunătățirea programului practicii)
- Caracteristica masterandului, eliberată de la locul desfășurării practicii, în care va fi indicată nota de apreciere a activității desfășurate de masterand

3. *Obligațiile* masterandului:

- Să realizeze programa practicii de master;
- Să respecte regulamentul intern de activitate al organizației în care își desfășoară practica de master;
- Să respecte și să îndeplinească cerințele și sarcinile înaintate de conducerea organizației în care își desfășoară practica;
- Să se implice în procesul de activitate al organizației, realizând sarcinile specifice specialității respective;
- Să respecte tehnica securității și a protecției muncii;
- Să se prezinte obligatoriu timp de o lună de zile, 5 zile pe săptămână în organizația unde-și desfășoară practica de master.

4. *Evaluarea practicii:*

Evaluarea și aprecierea activității desfășurate în cadrul practicii de master se realizează de către conducătorul de practică în baza următoarelor criterii:

- conținutul și calitatea documentației prezentate;
- prezența la practică;
- caracteristica eliberată de organizația unde s-a desfășurat practica de master.